

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke:

Telemark

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Seljord

Emne:

Bygdelag:

Langlim

Oppskr. av:

Olav Bakken

Gard:

Bakken

(adresse):

Flatdal

G.nr. 114

Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Transport av høy.

Næsten kvar gard her i bygdi har utslätter på staulan' (kotrar).
 Disse slätter ligg 1-5 km. frå garden.
 Vår staulé, Skör, ligg 3 km. undan.

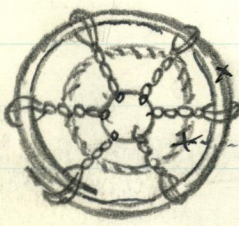
Skråpslätten i heiane har minke
 etter kvart - det løner seg dårleg med
 leigehjelp å samle fôr på denne måten.

Medan somme gardar fôr hundre år
 sea hadde halve fôret på heii, har
 dei no $\frac{1}{4}$ og mindre. Dei har issaden
 dyrka meir heime på garden, og fått
 meir høy og beste. For skråphøyet
 utgjorde mykje finn, bjønneböku, lågras
 blåsprett og störr. Vart det seinlege
 og utlege og kleint börska, var det like
 verd som høy. Berre hevdhöyet på
 staulan' var bka - süru og konteng og
 smyli og blettgras. Det gjorde fram
 der kelsvollen vart grindefaren med
 sau og geit og stornaut.

Den vanlege måten å frakta
 høy på - og som har vore mykje frå

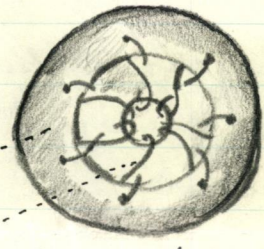
2

uminnuleg tider - er á Höyra heim
 högt þá vinterföru þá sleða með grun-
 dar og Kyrrur (darrar) för. Höykörpingi
 tek ekki til som ofbást för eður fol-
 -dú isan vert sterk og smöen sá stór
 at ein kan fá ggra veg i ulendi og
 ukville. Kom smöen stór, sá det
 var vanskeleg og grunnbröytle, mylla
 ein trugar. Dei kunne vera anten tre-
 trugar með viðger til uppstóur og þá-
 bindingu eller jarntrugar með grov jarn-
 streng til uppstóur og spretkeimar
 með messeng- eller jarnöglar (öglur)

--- Briske trosk
 --- Viðgering

Strug
 (utan uppstóur)

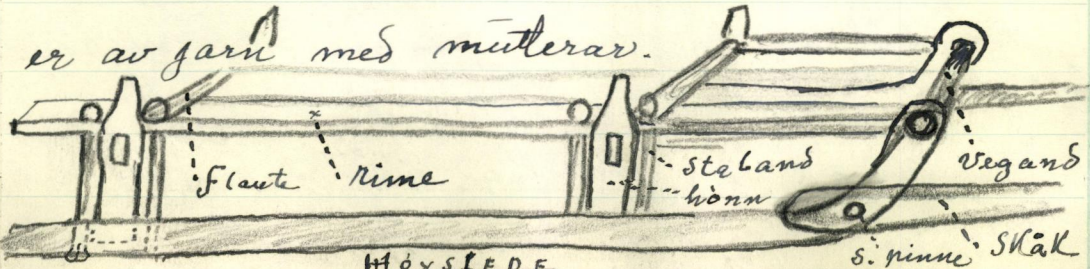
Jarnplate
 Essingar

Jönnt rug
 (utan uppstóur)

Var det bratt so lassit skaut þá,
 myllar ein vrest. Den kan vera av ei
 grov viðger (svige) eller ein jarnkytting
 som ein slar kundt meien ved fremste
 hönnu.

Eit vebrelass með höy rekna dei
 tvo sumarslass, og helst $1\frac{1}{2}$ - 2 skip-
 pund á 160 kg.

Höysleden var jarnskodd, með sjölv-
 vallsme meiar, sterkre flautetre, hönn og
 kimar. Vegandset mátte vera av seig vee,
 likeins sta'bandi - som no i seinare tid
 er av jarn með múterar.

5

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

För var stábandi stótt av tre - turrbjörk ein turne i tverrmál - driven gjennom kimen¹ kvar side av hönnu og gjennom meien, der dei vart dagalet spita (áretta.)

Var det askemeiar greiddi dei seg oftast utau skoning.

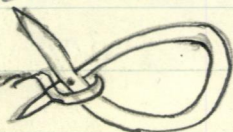
Skjælene var av lauvved (björk) og feste med skåkepinna av farn bak havet på meien.

Kjerrun' (darran') var byggde som ein stor klave - anten av ein eller to strangar med ein tverrstokk. Björkteinar gjer både loddrett og vassrett som ein grov-møska netting. Dei var feste til kimen med visjer eller snöu. Fost oppu på kvar kant var hentar av visjer til á kneppe inn på grindan'

Grindan' var av beine granripler med tri stive, flate skimsar - millom desse feldi vidjeteinar i 15 cm frá stand.

Folk som ingu hest hadde laut skippe til seg hest i arbeid - men lög höyet ikkje for avbaggley til det, Espy dei gave på ein dragslede, (Kjakkje) den var meir grunnjord og lettvind. Eit halot skippend var vanlyg kjakklass, men ein-skilde ovkastar, drag eit heilt skippend.

Lasset vart gjerd med strütavög; i enden av tauzi var ei hekt av briskekjerppar. Tauzi vart fest med hekkknüte.

4

Pá stáulan' vert mykje mytta stuttgá til sláttu, for der er ofðe trengt og steinut, og det gylð á fá með seg kvart strætt og det smátt. Det er stor Kunst á kenna beite ein gá - han má brygast kvass som ein rakkniv. - og skyrast slikt at han minst mozeleg vert stein-hogger.

Hóyet pá heian vert samla i slede, sumarsleden tek smátt eit skipfund. Men ein kan kemma det með kiva og lessa det i tang og bera det pá ryggen. Eit byrd er vandeg ei villt 3: 1/4 skipfund - 40 kg.

Ein hógberar treng inga hjelp til á fá byrði pá rygg - ved á fersla seg og samstundes bógg seg bakover og stupp seg fram pá láe knei - kan ein reise seg með den største byrd.

[Har sjölv eit ár boru pá min rygg 50 skp. hóg - dá er vanta hest.]

Ein skilde har boru hóg i tjeld (ullteppe) andre mytta kesse, d'er ei stor korg með ferslar pá eller láe armad.

Dragheru har og kome no i seinare tid með grindar og herror og botn av pressening. Det går an á draga 1/2 skp. með Dragheru der som lendet er flatt og fint.

Löppstremg er utgeud til hógfrakk her i Seljord - koma til ved.

307
11-46

D. F. B. Bakken